

DOI: <http://doi.org/10.32750/2023-0215>

УДК 338.2

JEL Classification: J21; J40

Жаворонок Артур Віталійович

кандидат економічних наук

доцент кафедри фінансів і кредиту,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,

Чернівці, Україна

ORCID: 0000-0001-9274-8240

e-mail: a.zhavoronok@chnu.edu.ua

РИНОК ПРАЦІ В КОНТЕКСТІ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: РОЛЬ, ЕЛЕМЕНТИ, АНАЛІЗ ТА ЗНАЧЕННЯ

Анотація. У даній науковій статті розглядаються важливі аспекти функціонування ринку праці у контексті формування стійкої економічної та соціальної системи безпеки міста. Автор аналізує роль міста, як ключового фактора, що визначає економічний та соціальний прогрес, досліджує складові міського середовища, акцентуючи на сучасних особливостях та стану ринку праці, як індикатора економічного потенціалу та ринкової активності.

Основна увага приділяється значенню можливостей працевлаштування, що виступає ключовим фактором вибору місцепроживання в умовах масових внутрішньої міграційних потоків населення, спричиненого повномасштабним вторгненням. Автор зосереджується на докладному аналізі ринку праці в Україні та, зокрема, в Києві, як найбільш динамічній соціально-економічній системі, враховуючи економічний потенціал та ринкову активність.

Також, у статті окреслено, що при аналізі тенденцій та ринку праці необхідно включати вивчення регіональних особливостей працівників та роботодавців, адже відсутність в їхньому співвідношенні та розумінні може ускладнювати пошук нового місця роботи при внутрішньому переміщенні. Додатково розглядаються актуальні тенденції ринку праці, такі як попит на віддалену роботу, ейджизм та вплив на готовність до офіційного працевлаштування внесення даних співробітників до ТЦК. Наведені висновки про важливість збалансованого ринку праці для підвищення рівня як соціальної безпеки у місті, так і системи економічної безпеки загалом.

Ключові слова: ринок праці; зайнятість; безробіття; національна економіка; економіка міста; соціальна підсистема; соціальна безпека; система економічної безпеки; економічні інтереси; розвиток; рівень соціальної безпеки міста; ризики та загрози; управління соціальною безпекою; моніторинг; прогнозування; адаптація; регіональні особливості ринку праці.

ВСТУП

Постановка проблеми. Комплексний аналіз тенденцій ринку праці в контексті системи економічної та соціальної безпеки, як країни, яка потерпає від зовнішнього агресора, так і в масштабах столиці є надзвичайно актуальним питанням на сьогодні. Необхідність визначення ролі ринку праці в формуванні стійкої економічної та соціальної системи, аналіз його елементів та особливостей, з'ясування взаємозв'язку із загальною економічною динамікою та ринковою активністю міста – є нагальними потребами як науковців, так і уповноважених органів - з метою формування ефективної політики розвитку ринку праці. Крім того, ринок праці в Україні та, зокрема, в м. Києві є динамічним та непередбачуваним, що спричинено особливостями регіональних рис осіб, які перемістилися всередині країни, так і очікувань роботодавців. Ці непорозуміння можуть стати перепорою для пошуку роботи та фахівців при внутрішньому переміщенні. Тому глибоке вивчення сучасних рис ринку праці, зокрема й попит на віддалену роботу, ейджизм, а також вплив внесення даних співробітників до ТЦК та інші зміни в

законодавстві – є необхідним в контексті забезпечення соціальної безпеки та розвитку економічної безпеки країни та міст.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Сьогодні, коли багато міст зазнали структурних змін, у вигляді, як руйнувань, так і зміною складу фактично проживаючого населення, залишаючись, все ж таки найбільш сприятливим місцем проживання через наявність достатньо розвинутої інфраструктури, можливостей для працевлаштування, навчання, охорони здоров'я та ін. їхня роль в забезпеченні соціальної підсистеми економічної безпеки залишається недостатньо розглянутою. Вектор дослідження ролі міста в забезпеченні соціальної безпеки, на сьогодні має недостатню увагу, і проведення детального дослідження ринку праці, як індикатора забезпечення соціальної безпеки є актуальним та важливим.

Така практика сприятиме глибокому розумінню ролі можливостей працевлаштування громадян міста у контексті економічної та соціальної безпеки, особливостей на сучасному ринку праці та визначенню стратегій їх оптимального покращення для забезпечення стабільності та динамічного розвитку суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ринок праці під час війни аналізувало безліч науковців та дослідників. Так, О. Черьомухіна та Ю. Чалюк проводять порівняльний аналіз стану ринку праці у довоєнний та воєнний періоди, розглядають пріоритетність вакансій на ринку праці, який незважаючи на жорсткі умови, демонструє свою пристосованість до нових умов [1]. О. В. Шевчук, наголошує, що сучасна економіка потребує нового погляду на включеність і рівні можливості на ринку праці, адже дослідження акцентують проблему доступу до праці для різних потреб та роль освіти у формуванні конкурентних фахівців. У науковій статті Рамського А.Ю., Лойко досліджено феномен українських реалій, коли навіть працюючі люди є бідними в країні [2]. Інклюзивна економіка вимагає залучення всіх груп населення до економічного життя, відмови від стереотипів та нерівності, що є досить актуальним в умовах воєнного часу. Також, ринок сучасний стан ринку праці вивчали Оксана Комліченко, Наталя Ротань [3], Ю. Пуцик [4], Гуляєва Л [5], Н.Варга [6], І. Андрейцева [7], О. Баришнікова [8] та ін.

Мета статті. Мета дослідження полягає у вивченні сучасних тенденцій, що визначають сучасний стан ринку праці, і їх впливу на соціальну безпеку громад та загальний рівень економічної стійкості. Дослідження спрямоване на аналіз структурних та функціональних аспектів ринку праці, враховуючи його ключові елементи, такі як зайнятість, заробітна плата, умови праці, та їх взаємодія. До того ж, під час дослідження важливо розкрити зміни, що відбуваються на ринку праці, і їхній вплив на загальний економічний контекст. Дослідження ставить за мету виявити ключові виклики та можливості, які виникають у зв'язку з еволюцією ринку праці, а також запропонувати стратегії та інструменти, які сприятимуть покращенню соціальної та економічної безпеки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах стрімкого розвитку сучасного суспільства та викликів, з якими воно зустрічається в умовах воєнного часу, роль міст, як осередків економічного розвитку, у формуванні та забезпеченні стійкої соціально-економічної системи є надзвичайно важливою та ключовою. Місто, як соціально-економічна система, відіграє визначальну роль у забезпеченні соціальної безпеки. Його функції та структура взаємодіють утворюючи сприятливе середовище для ефективного функціонування соціальних підсистем, таких як система охорони здоров'я, освіти, житлово-комунального господарства та ринку праці. Специфіка міського середовища визначається численними

елементами, що взаємодіють та впливають на розвиток соціальної безпеки громадянського суспільства. (Рис.1).

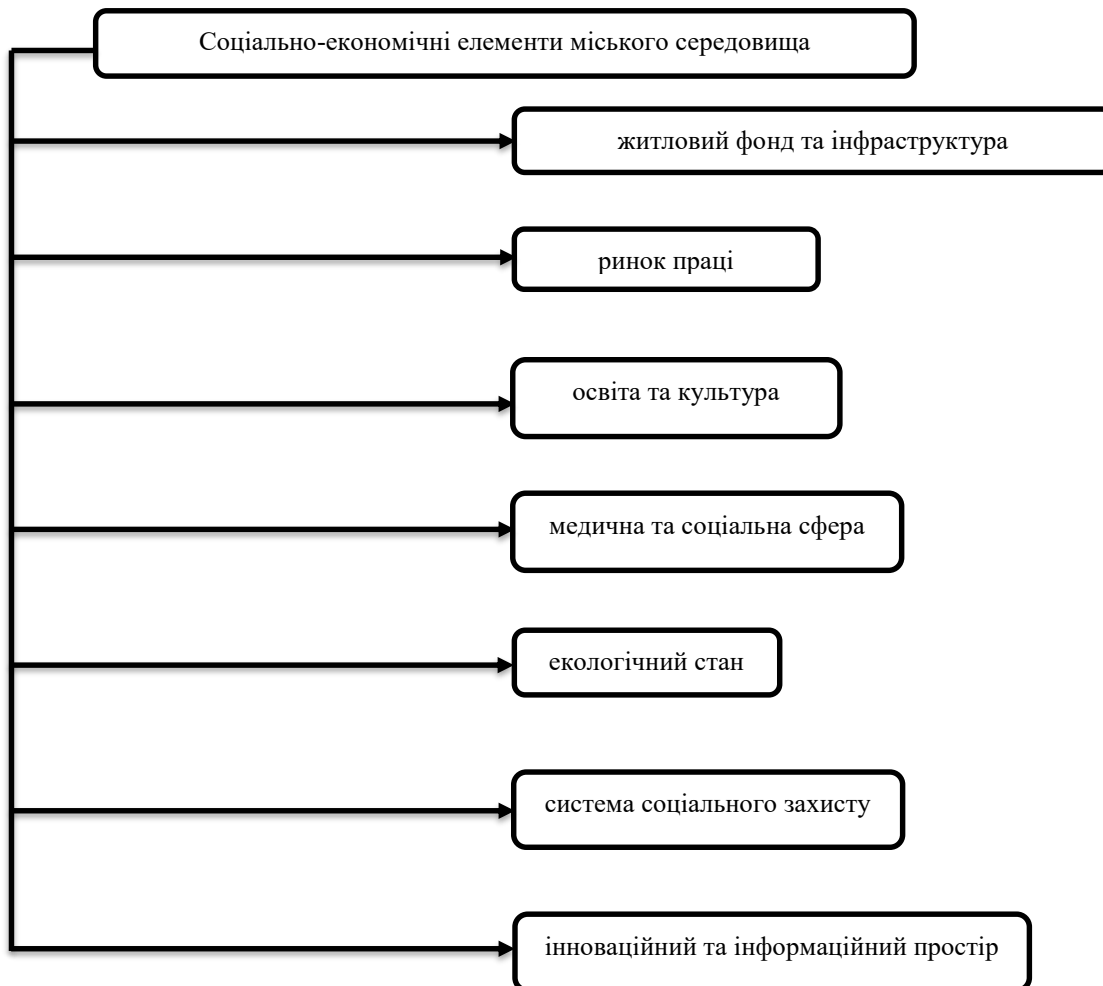

Рис.1. Елементи міського середовища в розрізі соціально-економічної безпеки

Джерело: сформовано автором

Серед вищенаведених складових соціально-економічного життя адміністративної одиниці, одним із ключових складових системи міського середовища слід розглядати ринок праці, який є індикатором економічного потенціалу та ринкової активності населення, які мають значний вплив на стабільність та розвиток. Ці фактори займають одне з центральних місць в економічному ландшафті міста, визначаючи його здатність до конкурентоспроможності та забезпечення економічної безпеки.

Так, до прикладу, при масовому переміщенні громадян у центральні та західні регіони України, було відмічено, що можливість працевлаштуватися та мати змогу забезпечувати себе та родину хоча б найелементарнішими нормами благ стало одним із ключових елементів тривалого перебування внутрішньо-переміщених осіб на певних територіях. Тому ті особи, які спочатку перемістилися в місцевості, які не мають достатньої кількості робочих місць, згодом, коли їхня фінансова подушка зменшувалася, musiли вкотре переміщатися вже в містечка та міста, в надії на більш розвинений ринок

товарів та послуг, і потреби в робочих руках, або ж повернулися в рідні міста, попри існуючу небезпеку, мотивуючись поверненням на колишні місця роботи.

Ринок праці поряд із підприємництвом, інноваціями, інфраструктурою, людськими ресурсами в сукупності визначають економічний потенціал. Поточний стан цих елементів, зокрема ринок праці, мають прямий вплив на рівень соціальної безпеки громади. Цей потенціал визначає, наскільки місто є сприятливим для створення та залучення бізнесу, створення сприятливої ситуації для його подальшого розвитку, що, в свою чергу, стимулює розвиток економіки та забезпечує економічну та соціальну безпеку.

Ринкова активність населення передбачає участь громадян у економічних відносинах, споживання товарів і послуг, підприємницьку діяльність, роботу у найму та інші взаємовідносини на ринку. Ця активність визначає рівень попиту, сприяє розвитку ринкових відносин та формує економічний образ міста.

В контексті економічного потенціалу та ринкової активності, як ключових складових соціальної безпеки міста та економічної безпеки в цілому досить важливим є аналіз стану рівня зайнятості та безробіття в місті.

Згідно з даними Служби зайнятості, не дивлячись на релокацію чи втрату бізнесів, глобальні руйнування, інфляцію та зниження купівельної спроможності, безробіття в Україні стрімко спадає. Офіційна кількість зареєстрованих безробітних станом на квітень 2023 рік дорівнювала 137,3 тисяч осіб, що в черговий раз побило рекорд за історію статистики цього явища в Україні та в 2 рази менше ніж у березні 2022 року (286,9 тис. осіб.). Серед зареєстрованих 72% - це особи жіночої статі. Проте, причиною такої ситуації не є економічний підйом та забезпеченість роботою абсолютно усіх повнолітніх громадян. Деякі індивіди утримуються від реєстрації в Службі зайнятості через наявність неофіційних джерел доходів, тоді як інші уникають цього процесу через небажання витрачати час на візити до Центру зайнятості та взаємодіяти з представниками державного апарату та ін. [9].

Згідно з даними іншого джерела, щодо статистики офіційно зареєстрованих безробітних в Україні, які надає Мінфін, починаючи із 2021 року офіційний рівень безробіття мав тенденцію до спаду, а саме і станом на 2023 рік в Україні налічувалося безробітних 96,1 тис. осіб. Так, у 2021 році рівень безробіття знизився на 36% порівняно з 2020 роком. А в 2023 році у відсотковому співвідношенні офіційне безробіття зменшилося на 80% (рис. 2).

Рис.2. Порівняльна статистика безробіття в Україні 2019-2023 р.р.

Джерело: сформовано автором за даними [10]

При цьому, все ж, джерело, вказує що реальний рівень безробіття в Україні може бути набагато вищий, якщо його розраховувати за методологією МОП (Міжнародної організації праці), згідно з якою, людина визнається безробітною, якщо вона протягом чотирьох тижнів: не мала роботи, шукала роботу, або була готова приступити до роботи [10].

У серпні 2023 року, згідно з даними платформи пошуку роботи Work.ua, було розміщено 102 748 пропозицій щодо працевлаштування. Це відзначає зростання на 10% у порівнянні з липнем. Важливо зазначити, що до повномасштабного вторгнення кількість розміщених вакансій перевищувала 100 000, але після 24 лютого ця кількість стрімко зменшилася до 6 000. За півтора роки ринок праці в Україні досяг максимального наближення до рівня відновлення [11].

До того ж, в цей період спостерігалось відзначене реагування роботодавців на дефіцит кадрів. Зазначено значне зростання частки вакансій, спрямованих на працівників з інвалідністю (+17%, 7 978 вакансій), студентів (+18%, 19 507 вакансій), ветеранів (+26%, 4 936 вакансій) та пенсіонерів (+27%, 3 505 вакансій). Також спостерігається більша готовність роботодавців співпрацювати з кандидатами без досвіду (+19%, 36 196 вакансій)

Наявність різноманітних вакансій дозволяє кандидатам обирати та подавати резюме лише на ті пропозиції, які їх зацікавили. Більше того, спостерігається тенденція до зменшення загальної кількості людей, які шукають роботу, і зростання кількості нових шукачів. Наприклад, у серпні загальна кількість осіб, які оновили або створили резюме, зменшилася на 2% (350 994) порівняно з липнем [11].

Розглядаючи ситуацію на ринку праці в м. Києві, важливо відзначити, що одним з актуальних викликів в останні роки стала адаптація до нового місцеперебування та процес працевлаштування внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

У контексті повномасштабного вторгнення, відзначаються значні міграційні потоки населення у місті Києві. Так, значна кількість людей виїхала закордон, проте починаючи з лютого 2022 року згідно з даними КМДА в столиці було офіційно зафіксовано майже 250 тис. внутрішньо переміщених осіб, які були змушені покинути свої місця проживання через російську агресію, з них понад 45 тис. — це діти.

Усього, починаючи з 2014 року в столиці зареєструвалися понад 384 тис. внутрішньо переміщених осіб, включаючи близько 66 тис. дітей, більше 64 тис. пенсіонерів та майже 14 тис. людей із інвалідністю. Насправді ж, реальна кількість людей може бути вищою, оскільки не всі зазначаються у реєстрі як внутрішньо переміщені особи [12].

Ці зміни призвели до істотних зрушень у структурі ринку праці, адже представники кожного регіону України демонструють свої унікальні особливості у контексті найму працівників, та економічної вмотивованості самих працівників. Наприклад, варто відзначити, що у Харкові спостерігається вища активність відгуків кандидатів на вакансії у порівнянні з Києвом. Однак у той же час, очікування щодо рівня заробітної плати серед тих, хто шукає роботу в Києві виявляються значно вищими, порівняно з аналогічними очікуваннями в Харкові.

Хоча на перший погляд, оновлення складу населення міста могло б покращити ситуацію з дефіцитом кваліфікованого персоналу, але ринок праці в Україні є досить різноманітним, і в кожному регіоні характерні власні цінності роботодавця та найманого співробітника при працевлаштуванні. Тому часто виникає ситуація, коли спеціаліст із значним досвідом у певній галузі не може знайти вакансію, яка відповідала б його кваліфікації в новому місті.

У таких випадках існує практика, коли місцеві Центри зайнятості та громадські організації стають на допомогу, надаючи ваучери на безкоштовне навчання та перекваліфікацію з певних спеціальностей саме для ВПО. Крім того, свідомі бізнеси активно залучаються, створюючи власні навчальні програми [13].

Точної та достовірної кількісної інформації про ринок праці через умови воєнного часу та неможливості проведення таких підрахунків на загальноукраїнських статистичних платформах – немає. Проте аналіз деяких джерел, які все ж проводили дослідження, що надали можливість зібрати статистичні дані, та згідно із даними Служби зайнятості, дозволяє говорити про низький офіційний рівень безробіття. Так, влітку 2023 року рівень безробіття в столиці був на найнижчому рівні з початку повномасштабного вторгнення. Станом на 1 червня у столиці зафіксовано всього 3,1 тис. безробітних. До того ж, місто потребує працівників у сфері торгівлі та послуг [14].

Протягом майже 2 років інтенсивної війни українське підприємництво з різною успішністю змогло адаптуватися до різноманітних проблем, від руйнувань основних фондів, до порушення логістичних шляхів, труднощів на кордонах, енергетичного терору та простою роботи в години повітряної тривоги. Все частіше, у різних звітах та дослідженнях лунає твердження про те, що економіка адаптувалася до умов війни і поступово тримає курс на відновлення.

Проте, поряд з таким позитивним явищем як відновлення, виникає новий виклик, незвичний та неочікуваний в минулі роки для України, а для цих часів тим більше – нестача кваліфікованих працівників. Підприємці все частіше діляться тим, що необхідного фахівця неможливо знайти протягом місяців, а майданчики для пошуку роботи вказують на зниження пошукової активності, паралельно із зростанням кількості вакансій.

До того ж за прогнозами, після завершення війни попит на робочу силу зросте ще більше. Уряд заявляє, що протягом наступних років в Україні стане відчутним дефіцит мільйонів працівників, потреба в яких буде збільшуватися.

Отож, особливості та зміни на ринку праці мають прямий вплив на стан соціальної безпеки міста та країни. До того ж, вони можуть радикально відрізнятись залежно від регіону, кількості населення та економічної активності підприємств. Часто підприємства та організації мають труднощі із пошуком та залученням професіоналів із необхідним рівнем кваліфікації, адже відбувся глобальний відтік кваліфікованих працівників, з наявним багажем знань та досвіду за кордон у пошуках кращих умов праці та життя.

Розвиток технологій, та досвід роботи в змішаному чи дистанційному форматі ще при пандемії COVID-19 змінила уявлення про робочий процес та зумовила попит на можливість виконання роботи віддалено, даючи можливість бути у відносно безпечному місці. Тому більше відгуків від шукачів роботи мають вакансії, які передбачають гнучкий режим роботи.

Також кадровий дефіцит з'явився внаслідок розриву між фінансовими можливостями роботодавців та зарплатними очікуваннями працівників, враховуючи потребу в орендованому житлі для внутрішньо-переміщених осіб.

Присутні на ринку праці й прояви ейджизму. Досить важко знайти роботу людям за 50 років, адже часто роботодавці віддають перевагу людям до 35 років.

Вимога внесення даних офіційно працевлаштованих працівників до бази Територіального центру комплектування та соціальної підтримки стає демотивуючим фактором для бажання працевлаштування деяких осіб. Конкретна частка індивідів утримується від активності на ринку праці, оскільки вони переймаються ймовірністю мобілізації та виконанням військових зобов'язань. В цьому аспекті досить часто вибором

особи є відмова від працевлаштування, та відсутність подачі свого стану до Центру зайнятості.

Високий рівень безробіття обов'язково призводить до соціальних проблем, таких як злочинність, зростання ментальних та фізичних захворювань, а також загострення інших соціальних викликів. Аналіз зайнятості дозволяє вчасно виявляти ці ризики та приймати відповідні заходи, натомість зменшення рівня безробіття сприяє підвищенню соціального добробуту, адже люди, які мають роботу, відчують більшу стабільність і задоволення життям, що позитивно впливає на соціальну безпеку міста.

Зайняті громадяни сплачують податки, що важливо для міського бюджету, особливо в умовах війни, коли навантаження на бюджет зростає в рази. Підвищення зайнятості призводить до збільшення податкових доходів, що в свою чергу може бути використано для розвитку соціальних програм підтримки та відбудови інфраструктури.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, аналіз зайнятості та безробіття є необхідним елементом стратегічного управління міським розвитком, спрямованим на забезпечення соціальної безпеки, покращення якості життя мешканців та розвитку економічної безпеки загалом. Достатній рівень зайнятості є одним із ключових показників економічної стабільності міста та соціальної безпеки. Високий рівень зайнятості свідчить про ефективне функціонування економіки, що сприяє загальному добробуту.

Аналіз процесів, які відбуваються на ринку праці у воєнні часи, вивчення нових форм зайнятості, включаючи віддалену роботу та гібридні моделі праці, покликані сприяти подальшому формулюванню рекомендацій для політичних та економічних рішень, спрямованих на збереження та покращення соціальної безпеки громад та загальної економічної стабільності в умовах сучасних трансформацій економіки країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Черьомухіна О., Чалюк Ю. (2022). РИНОК ПРАЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ. *Економіка та суспільство*. (46). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-24>.
2. Рамський А.Ю., Лойко В.В.(2018). ПРОБЛЕМА БІДНОСТІ ПРАЦЮЮЧОГО НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 4 (52). С. 78-85.
3. Комліченко О., Ротань Н. (2022). РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Scientific Collection «InterConf+»*. (22(113), 41–46. URL: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.06.2022.003>.
4. Пуцик Ю. (2023). Вплив автоматизації та цифровізації на ринок праці. *Національна безпека України в умовах сучасних викликів. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*. 109 с. URL: <https://reicst.com.ua/asp/article/view/2023-04-11>.
5. Гуляєва Л. (2023). ВПЛИВ ВІЙНИ НА ЗАЙНЯТІСТЬ ЖІНОК-ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ. *Економіка та суспільство*. (51). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-33>.
6. Varha N. (2017). Неформальна зайнятість населення: підходи до розуміння і визначення. *Науково-теоретичний альманах Грани*. 20(6), 23-27. URL: <https://doi.org/10.15421/171779>.
7. Андрейцева І. (2021). РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ. *Економіка та суспільство*. (28). URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-4>.
8. Барішнікова О. (2015). РИНОК ПРАЦІ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ. *Ефективна економіка*. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4668>.
9. Безробіття більше немає. Чому українці більше не реєструються в центрах зайнятості. (2023). *Focus.ua — інформаційно-аналітичний двомовний сайт*. URL: <https://focus.ua/uk/economics/563108-bezrobittya-bilshe-nemaye-chomu-ukrajinci-bilshe-ne-reyestruyutsya-v-centrah-zaynyatosti>
10. Кількість зареєстрованих безробітних. (2023). *Український портал про фінанси і інвестиції Minfin.com.ua*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/2023/>
11. Безліч вакансій та брак кадрів: що відбувається на ринку праці в Україні (дослідження). (2023). *Український портал про фінанси і інвестиції Minfin.com.ua*. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/09/11/112372000/>.

12. КИЇВ ОНОВИВ СТАТИСТИКУ ЗАРЕЄСТРОВАНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ. СКІЛЬКИ ВПО ЖИВЕ У СТОЛИЦІ? (2023). МЕДІА-ХАБ «ТВОЄ МІСТО». URL: https://tvoemisto.tv/news/kyiv_onovyv_statystyku_zareiestrovanyh_pereselentsiv_skilky_vpo_zhyve_u_stolytsi_148080.html

13. Ринок праці України: дефіцит кадрів, гібридний формат роботи та працевлаштування ВПО. (2023). Європейська Бізнес Асоціація. URL: <https://eba.com.ua/rynok-pratsi-ukrayiny-defitsyt-kadriv-gibrydnyj-format-roboty-ta-pratsevlashtuvannya-vpo/>

14. Безробіття у Києві: місто гостро потребує робочих рук (список професій). (2023). Онлайн-медіа «Главком». URL: <https://glavcom.ua/kyiv/news/bezrobittja-u-kijevi-na-najnizhchomu-rivni-misto-hostro-potrebuje-robochikh-ruk-spisok-profesij-937572.html>

Zhavoronok Artur

PhD in Economics

Associate Professor of the Department of Finance and Credit,

Yuri Fedkovich Chernivtsi National University,

Chernivtsi, Ukraine

ORCID: 0000-0001-9274-8240

e-mail: a.zhavoronok@chnu.edu.ua

THE LABOR MARKET IN THE CONTEXT OF THE ECONOMIC AND SOCIAL SECURITY SYSTEM: ROLE, ELEMENTS, ANALYSIS AND MEANING

Abstract. This scientific article examines important aspects of the functioning of the domestic labor market in the context of the formation of a stable, harmonious and stable economic and social security system of the city. The author analyzes the role of the city as a key factor determining economic and social progress, examines the constituent elements of the urban environment, focusing on modern features and the state of the labor market, as a demonstrative and realistic indicator of economic potential and market activity.

The main focus of this article is on the importance of employment opportunities, which is a key factor in the choice of place of residence of Ukrainians in the conditions of massive internal migration flows of the population caused by the full-scale invasion of the territory of Ukraine. The author focuses on a detailed analysis of the labor market in Ukraine and, in particular, in the city of Kyiv, as the most dynamic and saturated socio-economic system, taking into account the economic potential and market activity of the population.

It is also appropriate to note that the presented article highlights the need for a comprehensive analysis and careful study of labor market trends. Special emphasis is placed on the importance of taking into account regional characteristics that determine the dynamics of local employment. Ignoring these nuances can make finding a new job when moving internally difficult, as employers and employees may have different expectations and strategies.

In addition, the article examines in detail current trends in the labor market, such as the growing demand for remote work, the impact of ageism on career development, as well as an analysis of the impact of entering employee data into the TCC. It is noted that these aspects significantly affect the readiness of employees for official employment.

The conclusions of the article emphasize the importance of understanding and balancing the labor market to increase the level of social security in the city and in general to ensure the stability of the economic security system. Therefore, the article identifies key aspects that should be taken into account when developing strategies and policies in the field of employment to achieve an optimal balance between social and economic security.

Keywords: labor market; employment; unemployment; National economy; economy of the city; social subsystem; social security; system of economic security; economic interests; development; the level of social security of the city; risks and threats; social security management; monitoring; prognostication; adaptation; regional features of the labor market.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Cheromukhina O., Chaliuk Yu. (2022). Rynok pratsi pid chas viiny: stan ta perspektyvy. *Ekonomika ta suspilstvo*. (46). Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-24>.
2. Ramskyi A., Loiko V. (2018). Problema bidnosti pratsiuiuchoho naseleennia v Ukraini. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, 4 (52). S. 78-85.
3. Komlichenko O., Rotan N. (2022). Rynok pratsi Ukrainy: tendentsii funktsionuvannia v umovakh voiennoho stanu. *Scientific Collection «InterConf+»*. (22(113), 41–46. Retrieved from <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.06.2022.003>.
4. Putsyk Yu. (2023). Vplyv avtomatyzatsii ta tsyfrovizatsii, hlobalizatsii na rynek pratsi. *Natsionalna bezpeka Ukrainy v umovakh suchasnykh vyklykiv*. Zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii. 109 s. Retrieved from <https://reicst.com.ua/asp/article/view/2023-04-11>.
5. Huliaieva L. (2023). Vplyv viiny na zainiatist zhynok-vnutrishno peremishchenykh osib v Ukraini. *Ekonomika ta suspilstvo*. (51). Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-33>.
6. Varha N. (2017). Neformalna zainiatist naseleennia: pidkhody do rozuminnia i vyznachennia. *Naukovo-teoretychnyi almanakh Hrani*. 20(6), 23-27. Retrieved from <https://doi.org/10.15421/171779>
7. Andreitseva I. (2021). Rynok pratsi Ukrainy: suchasni tendentsii. *Ekonomika ta suspilstvo*. (28). Retrieved from <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-4>.

8. Baryshnikova O. (2015). Rynok pratsi Ukrainy: tendentsii ta osoblyvosti rozvytku. Efektyvna ekonomika. № 12. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4668>.
9. Bezrobittia bilshe nemaie. Chomu ukraintsi bilshe ne reiestruitsia v tsentrakh zainiatosti. (2023). Focus.ua — informatsiino-analitychnyi dvomovnyi sait. Retrieved from <https://focus.ua/uk/economics/563108-bezrobittya-bilshe-nemaye-chomu-ukrajinci-bilshe-ne-reyestruyutsya-v-centrah-zaynyatosti>
10. Kilkist zareiestrovanykh bezrobitnykh. (2023). Ukrainnyi portal pro finansy i investytsii Minfin.com.ua. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/register/2023/>
11. Bezlich vakansii ta brak kadrov: shcho vidbuvaietsia na rynku pratsi v Ukraini (doslidzhennia). (2023). Ukrainnyi portal pro finansy i investytsii Minfin.com.ua. Retrieved from <https://minfin.com.ua/ua/2023/09/11/112372000/>.
12. Kyiv onovyv statystyku zareiestrovanykh pereselentsiv. Skilky vpo zhyve u stolytsi? (2023). MEDIA-KhAB «TVOie MISTO». Retrieved from https://tvoemisto.tv/news/kyiv_onovyv_statystyku_zareiestrovanyh_pereselentsiv_skilky_vpo_zhyve_u_stolytsi_148080.html
13. Rynok pratsi Ukrainy: defitsyt kadrov, hibrydni format roboty ta pratsevlashtuvannia VPO. (2023). Yevropeiska Biznes Asotsiatsiia. Retrieved from <https://eba.com.ua/rynok-pratsi-ukrayiny-defitsyt-kadrov-gibrydnyj-format-roboty-ta-pratsevlashtuvannya-vpo/>
14. Bezrobittia u Kyievi: misto hostro potrebuie robochikh ruk (spysok profesii). (2023). Onlain-media «Hlavkom». Retrieved from <https://glavcom.ua/kyiv/news/bezrobittja-u-kijevi-na-najnizhchomu-rivni-misto-hostro-potrebuje-robochikh-ruk-spisok-profesij-937572.html>

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.